

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri osterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sunat6ria.

Brasiovu 15/3 Ianuariu 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA. Transilvani'a.

Activitate. Pasivitate.

Sunt unii 6meni carii cu finea anului 1868 invinut pe romani, ca voindu a imita pe natiunea maghiara au remasu in pasivitate si nu s'au folosit de terenulu activitatii si de ocaziunile care li s'au deschisu.

D6ca cumva o asemenea invinuire este dr6pta, atunci aceia asupra caroru va fi cadindu aceea, merita totu deapretulu si urgi'a lomei europene luminate, cum si a generatiuniloru viit6re, mai alesu candu este cunoscutu, cumca in politica nu e ertatu a sos6 nici preacurandu nici prea tardiu, ci tocma la momentu, pe carele apoi ai se'lu apuci cu totu braciulu. Deci fiindca cestiunea de facia sta in reportu atatu cu interesulu, catu si cu on6rea natiunei intregi si alu fiacarui membru alu ei, se cere neaparatu c6 se'i cautamu mai deaprop6 in facia; 6ra pentruc6 nu cumva se mai urmeze o alta ne'ntielegere, se ne inchipuimu, ca nu ne aflamu nicidecum sub vreunu despotismu, ci sub legi constitutiunali. Se mai presupunemu ca natiunea n6stra ar' fi fostu in adeveru determinata a se folosi de orice terenu de activitate spre a'si apara sant'a sa causa, inse s6u lenea si nepasarea conducatoriloru ei, s6u reiniti'a ori cearlstani'a politica a unoru agitatoru o aru fi ametitu pe anulu ce trec6, pentruc6 se nu faca nimicu. Manesandu din acestea ipotese avemu se intrebamu, ca undu o si in ce modu avea se desv6lta natiunea roman6sca vreo activitate politica in decursulu anului 1867.

Terenurile de activitate politica in staturile in adeveru libere constitutiunali si fundate pe dreptu, 6ra nu pe maxime despotice sunt: reuniuni s6u cluburi si meetinguri politice, presa libera politica, adunari municipali, congrese nationali, diete, parlamente.

Se punemu fiacare din noi man'a pe cugetu, se ne intrebamu in fric'a lui Ddiu, care din acestea terenuri au fostu deschise natiunei romanesci si nu s'au folositu de ele in an. 1867?

Inainte cu unu anu si mai bine amu provocatu pre toti carii sustienea, ca unu congresu natiunali s6u macar unu comitetu natiunali se p6te conchiama fara nici unu periculu, c6 se ne demintia si rusineze in facia tieriei si a natiunei prin insasi conchiamaarea lui. Pana acum nu amu fostu nici demintiti nici ruzinati. Astadi ceremu din nou si dorimu c6 se se afle cineva si se ne faca de t6ta rusinea pe noi acesti „agitatoru dacoromanisti“, precum ne dice „P. Napl6“ din nou in trufi'a sa.

Astadata inse ceremu mai multu: c6 se ni se arate putintia de a forma cluburi politice si natiunali pre la locuri diverse, precum vedemu ca form6za natiunea maghiara ori unde si oricandu ii place; de a ne aduna cate 2—3 mii la unu locu, precum astadi se aduna cu miile pana si uvrierii din Vien'a in urmarea preanaltei sanctionari a legiloru fundamentali si respective a reformei facute in patent'a din 26 Fauru 1861 cu val6re pentru t6te tierile cate nu se tienu de coron'a Ungariei.

Desfidemu totuodata pe incriminatorii natiunei, c6 se ne probeze in fapta, ca anume aici in marele Principatu alu Transilvaniei pres'a si mai de aproape pres'a roman6sca este libera, ca ea nu se afla nici sub legea din 1852, nici in stare chiaru esceptiunale (Ausnahmszustand), precum si ca tocma si in Ungari'a cele 42 procese de presa cate s'au intentatu in scuitulu periodu de 10 luni sunt numai nescie glume si avertisementele asemenea.

Pana nu ni se voru da contraprobe, noi

vomu sustien6 mereu, ca dreptulu constitutiunale de a'si manifesta vointiele si nevoile sale prin adunari si prin presa pentru natiunea roman6sca nu ecisista.

Ni se va dice: acolo sunt adunarile municipali, pentru ce, nu ve folositi de ele?

Tier'a intr6ga scie, ca in puterea legei aristocratice, care se afla in vig6re, reprezentantiele comunali sunt compuse cu unu modu atatu de arbitraru, incatu elementulu romanescu in cele mai multe se afla nu numai in minoritate absoluta, ci in o minoritate de bajocura, din care oansa multi membrii romani le si parasira cu totulu, pentruc6 precum se esprimara unii din ei la repetite ocaziuni, nu voiescu se figureze in asemenea adunari numai c6 masouli pioti, nici se se voteze nescari lucruri pericul6se, dupa care apoi se se dica c6 in anulu 1848: Taceti, ca si romanii au luat parte, cu totii cinci la numeru. Noi amu fostu aceia, carii amu indrasnitu a mustra de repetite ori acestu feliu de pasivitate, rugandu si provocandu pe reprezentantii romani, c6 de ei in reprezentantie se vedu in minoritate, totusi se m6rga regulatu la adunarile municipali. Raspunsulu ce amu primitu a fostu mai totudeauna, ca li se rev6lta simtiulu de omu, de cetati6nu si de romanu, prin urmare oia nu voru merge spre a figura acolo c6 nisce preaplecaci cersitori. 6ca noi si astadata suntemu f6rte departe de a subscrie unu asemenea argumentu, ba tocma din contra rugamu 6ra si 6ra pe membrii romani ai reprezentantieloru municipali, c6 se frecventeze cu totu zelulu putintiosu t6te adunarile municipali, a caroru importantia pentru tier'a, natiune si libertate o amu semnalatu in mai multi articuli si de repetite ori. Ce se'i faci inse romanulu, d6ca 'si are si elu mandria si trufi'a sa nationala, care 'lu face se'ti replice: De catu asia, mai bine nimicu. Nu incuviintiamu nici a c6sta mandria natiunala la loculu acesta, pentruc6 altii ti o explica cu totulu altfelu: de nepasare, de lene, s6u de servilismu, s6u de egoismu personalu, ca nu vrei se'ti lasi interesele pe 2—3 6re s6u si pe 2—3 zile, in urma si de ignorantia gr6sa.

Se trecemu la partea cea mai grea si mai fatala a incriminarei.

Dopace ni s'au desfiintiatu diet'a patriei si legile n6stre, ni s'au disu apoi: Mergeti si voi la Pest'a, acolo sbierati alaturea cu altii pana ce veti ragusi.

Cine n'a ascultat de aca porunca? Pre catu scimu noi din toti romanii cati au fostu s6u alesi s6u chiamati la diet'a din Pest'a numai repausatulu mitropolitu Alecsandru St. Siolutiu si Dr. I. Ratiu nu s'au supusu poruncei, c6 se intre cela c6 magnatu in casa boieriloru, cеста c6 deputatu alesu dintr'unu orasielu. Toti ceilalti transilvani de natiunaltate roman6sca s'au supusu poruncei si mai curendu s6u mai tardiu au mersu la Pest'a si au verificatu creditivele, si-au trasu diurnele, au intratu in adeveru pe terenulu activitatii recomandatu loru din totu sufletulu, din totu cugctulu si din t6ta inim'a, incependu de pe timpulu dietei clusiane (Nov. 1865) pana in diu'a de astadi. Prin urmare „agitatorii“ au fostu trantiti, 6ra cei alesi ori chiamati s'au dusu toti, au remasu acasa numai unulu doi; sciti inse, ca unu arbore nu face padurea si nici o rendunica primaver'a?

Dara pentru ce n'au mersu mai multi romani la Pest'a, 6ra nu numai 10—15 inisi? Din simpl'a causa, ca majoritatile boieresci nu mancasera nici matraguna nici c6p'a oi6rei, pentruc6 se al6ga mai multi romani. Chiaru dintre cei 10—15 cativa se stracurara numai c6 p'intre urechile acului. Cine dintre noi mai p6te fi atatu de strainu in Israilu, c6 se nu scia f6rte bine, ca planulu primitivu plasmuitu

inca din an. 1865 a fostu, c6 romanii atati cati si taliter qualiter se ia parte la alegeri, numai se nu al6ga romani.

Cum s'au folositu romanii dusi la Pest'a de „escelentele terrenu alu activitatii deschisu loru“, noi nu scimu, ca nu avemu de unde se scimu; toti ei in vresta sunt, precum dice s. scriptura, se ve spuna insii, se ve faca compte pe rendu, acum pre catu dur6za prorogarea dietei.

Se p6te 6re c6 cineva se uite asia usioru atatea evenimente care au decursu in anulu 1865—7 pe dinaintea ochiloru nostrii si ne au avatu pre toti in actiune? Se p6te 6re, c6 facia cu asemenea impregiurari, in care se afla natiunea se'si mai bata cineva jocu de ea dicundu: pentru ce n'ai intratu in activitate? Ua, ua!

Unde au statu usile si portile deschise pentru natiunea roman6sca si n'a intratu ea? Si d6ca i s'a inchisu t6te cele constitutiunali, ce 'ia mai remasu decatu politic'a a se'ptat6re in credintia tare catra Ceriu si geniulu seu? 'Iar fi mai remasu, va dice cineva, calea catra Blasiu, Orlatu si Naseudu; ni se pare inse ca incriminatorii sunt f6rte departe de a ne recomanda aca cale, ale carei urmari nu scimu cine le ar' lua asupr'a sa. — G. B.

Brasiovu 1-a Ian. 1868. Pentruc6 anul viitoriu se ne fia mai fericitu, se cere, c6 si noi se fimu mai resoluti inainte de t6te a pune pe altariulu patriei si alu natiunii sacrificiale cele mai rezolute, abnegarea pentru binele comunu si pentru concordia comuna t6te interesele in parte. Fiacare in cerculu activitatii sale si toti intruniti pentru comun'a fericire se facemu olocauste (sacrificia) oferindune puterile binelui publicu alu natiunii si alu umanitatii. O vi6tia mai via redimata pe mai vii sperantie trebuie se dovedimu din t6te anghiurile, c6 se scimu unii de altii si toti de binele comunu. —

Bravii nostri brasioveni au intempinat u anul nou cu o fapta din cele mai natiunale; ei au inceputu cu sacrificia a ne premerge cu esemplu, pentruc6 in serbatorile nascerii inceputu o colecta maritim6sa in semnu de stima si de eterna memoria catra laureatulu nostru poetu Andreiu Muresianu, care iublatu de t6ta natiunea a cantatu in mediulocu loru, unde si-a lasatu si ultimulu adio. Pentru redicarea unui monumentu, demnu de geniulu acestui poetu, s'au inceputu a se face ofrande si deodata se si adun6 o suma mai bine de 60 galbini. Vomu public6 gener6sele oferte, 6r' pana atunci on6re fratiloru si multiamita pentru nobilulu simtiu natiunali!

— In 3/15 Ian. la 9 6re se va serb6 parastasu in beserio'a de pe tocile pentru repausatulu fostu senatore Constantinu Ioanu, primul senatore romanu la magistratulu din Brasiovu, a carui memoria se recol6za ei se va improspet6 nu numai de rudenii si amici, oi si de toti aceia, cari au aflatu intr'ensulu spriginu fiindu la vi6tia.

— Comunitatea centumviralu in siedinti'a din 11 Ian. a decisu a insarcin6 pe deputatii respectivi, c6 se propuna la universitate unu pausalu de datu mese de 2000 fl. pe anu, si ac6st'a din cass'a natiunala. Se decise si prepararea diplomeloru de on6re pentru min. Beust, c. Andr6ssy si Franciscu De6k, cari primira on6rea oferita a dreptulu de cetati6nu brasiovenu. —

Telegramu din Fagarasiu sositu, candu Gazet'a Tr. er6 esita de supu presa.

„Inteligintia districtulu si cetatei Fagarasiu la trecerea pe aici a deputatulu si consiliariulu cavaleru de Puscariu 'lu binevent6 si 6er'a i aduse conductu de facie. — Romanu.“

Fagarasiu 10 Ian. 1868.

Domnule Redactoru!

Cav. Ioane Puscaru petrece din 8 a l. c. in midiloculu nostru. Astadi cá la 36 teneri meserieri romani 'lu onorara cu unu conductu de factie. Cine e auctorulu acestai conductu si din ce motive s'a improvisatu a treia di dupa venirea dsale aici, inaintea mea e un'a enigma, pre carea nu o intielegu si nu o pricepu de locu. Faptele complenite pana acum in diet'a din Pest'a nu sunt de natura, cá se tragemu dunga preste totu trecutulu nostru politicu. Cestiunea transilvana, unde deputatii de natiune romani voru avé campu largu de a duce rolulu unui O'Connell, inca n'a venitu pre tapetu. Acésta cestiune se privesco in cea mai strinsa legatura cu egal'a indreptatire natiunale, prin urmare eu unulu nu vedu nici un'a cauza, pentru care ar' trebui, cá chiaru noi romanii ardeleni se scabamu reintórcerea deputatiloru din Pest'a prin astfelu de demonstratiuni politice.

Déca conducatoriulu conductului p. Leicu in vorbirea sa se ar'fi adresatu numai in numele seu si alu tenerimei, pre care o conduse si se ar'fi restrinsu la expresiunea de bucuria a simtiementelor pentru noulu postu de consiliariu, la care la inaltiatu grati'a Maiestatei Sale, nu asi avé se dicu nici unu cuventu, pentruca in adeveru barbatulu acest'a, cá oficialu publicu in decursu de mai multi ani, cu privire la acestu districtu isi are meritele sale, pre cari nu i le trage la indoieála nimenea; inse fiinduca vorbitoriulu s'a adresatu in numele inteligintiei si alu poporului din districtu, care nu'lu autorizase spre acést'a, si fiinduca cuventarea dsale involvá in sine o aprobare óre care a politicei de pana acum urmate cu noi, propunendulu de unu quasi conducatoriu alu natiunei, spre incungiararea consecintieloru politice, care póte ar' plesni cuiva in capu a trage in venitoriu, afiu necesariu a dechiará, ca atare festivitade politica, se nu i dicu demonstratiune, n'a fostu in consuetu cu cugetele si voienti'a intregi inteligentiei si a poporului districtuale. —

„Correspondentele.“

Adunanti'a natiunii sasesci.

Deputatii natiunii sasesci din Transilvani'a se readonara in confluosulu universitatii natiunii reincependusi siedintiele intrerupte din causa serbatoriloru. In diu'a de 9 Ian. tienura prim'a siedintia in an. 1868, care pentru toti locuitorii fundului regiu o demna de o fórte mare atentiune. Dupace resalutá comitele natiunii pe deputatii -si descoperí dorinti'a pentru unu succesu bunu alu lucrariloru sesiunii acesteia, la ordinea dilei vine propunerea comisiunii de 3, care privesco pasirea la r. ministeriu pentru retransmiterea proiectului legii comunale substernutu in an. 1863 pentru mai in. sanctiune precum si propunerea comisiunii, care fú insarcinata cu cercetarea acteloru siedintieloru universitatii. Ambele aceste proiecte se aflá imultite prin pres'a autografica si se impartira intre deputati.

Propunerea comisiunii de 3 e armatórea representatiune adresata catra regimu:

Inaltu r. ministeriu de interne!

„Constitutiunea comunala a cercuriloru sasesci e basata pe prescrierile regulatiunii emise dela loculu pré inaltu dupace se ascultá si natiunea in anii 1795, 1797 si 1804 ad. pe asia numitele puncte regulative. Chiaru si periodulu de mai bine de 50 ani, de candu s'au emisu aceste din urma puncte regulative, lasandu la o parte defectulu loru de sistema simtitu dupa diversitatea timpului, inca vorbesce pentru uginti'a necesitatii de a reforma acésta ordine comunala si dechiaru dorinti'a generala dupa o striformare patrundiátoria, care se corespundia pretensiuniloru timpului si relatiuniloru vitale mai latite. Chiaru cuprinsulu insusi justificu inse acésta risuntia catu de bine. Intregirea prin sine a reprezentantieloru comunale, eschiderea dela reprezentarea capitalului chiamatu in viéti'a moderna economica la o insemnatate atatu de importanta, basarea aceluasi in parte pe institutulu de — corporatiuni industriale — cehuri —, care nu mai sustau, ne deajuns'a loru (a cehuriloru) reprezentantia in adunarile de cercu dupa cum cere insemnatatea cetatiloru in viéti'a nóstra municipala, care din

causa, ca erá necorespondietória tocma in cele mai mari cercuri, a trasu dupa sine o modifi-care factica a determinatiuniloru respective de legi, neajuns'a influentia a adunariloru de cercu la asiediarea delegatorieloru de cercu, nerespectarea cifrei poporimii la reprezentarea comunelor singurite in adunările districtuale, precum si a comunelor cercuali la universitate, marginirea reprezentantiloru natiionali prin instructiuni, suntu unele rele din cele mai strigátorie, de care suferu constitutiunea comunala de acum a juri-dictioniloru sasesci, si facare din acelea rele e califoatu a impededá priintió's'a desvoltare a vietiei comunale, a ingreuná rezolvarea problemei in ordinea statului: a educá cetatienii spre a se interesá de afacerile publice, de a se administrá pe sine si de a i educá pentru libertatea cetatienésca. —

Universitatea natiunii s'a si incercatu de mai multu de 20 ani de repetite ori a se apucá de reform'a trebiloru comunale cea cu urgentia necesaria, fara cá se'i fi succésu pana acum a o aduce la unu capataiu multiamitoriu. Ea a asternutu spre sanctiunarea pré inalta inca in sesiunea din anulu 1863 cu pré umilit'a sa representatiune din 11 Maiu 1863 nr. u. 212 ex 1862, unu statutu deplinu preluoratu despre trasorele fundamentali pentru regularea causei comunale in tiér'a saséscu, inse statutu acest'a despre o parte, pe catu ne e cunoscutu, inca n'a primitu pana acum pré inalt'a aprobare. De alta parte in mai multe cercuri dorinti'a a ajunsu la valóre, cá inainte de a i se mediuloci sanctiunea pré inalta se se supuna aceluasi statutu inca la o alta revisiune patrundiátoria.

„Fiindu insemnatatea constitutiunii comunale pentru intrég'a viéti'a a poporului afundu taiátoria si tocma prin acést'a mai marea ei stabilitate conditionata, cu tóta reverinti'a sub-sorisi'a universitate a natiunii se simtiesce deobligata a intocmi edificiuulu acest'a asia, incatu pe dieci de ani inainte se adaposteze pe poporimea cercuriloru sasesci, se le póta fi scóli'loru politica si institutulu loru de crescere, se corespundu pe catu se póte si tuturoru pretensiuniloru si dorintieloru locuitoriloru loru, pentruca in aceeasi se se afle bine si cá acasa.

In necesulu acest'a si leu dar' vota umilitu subscris'a universitate a natiunii a se rugá pré plecatu:

Inaltulu r. ministeriu de interne se binevoiesca a i tramite indereptu statutu despre trasurile fundamentali pentru regularea trebiloru comunale in tiér'a saséscu asternutu pentru sanotiunea pré inalta cu pré umilit'a representatiune din 11 Maiu 1863 nr. u 212 din 1862, pentruca, cu privire la urgenti'a reformei lucrului acestuia, se se póta luá inainte si e feptu ino in periodulu siedintieloru de acum.“

Acést'a e totu textulu proiectului de representatiune. Importantia lui se simtiesce din mai multe puncte de vedere, pentruca recunosce scaderile acelea din constitutiunea comunala, pentru a caroru reformare — dar' in sensulu deplinei egalei indreptatiri, care in tóta representatiunea acésta nu se esprime, — se esprimasera si romanii de atatea ori si cu atatea ocaziuni, fara rezultat pana acum; ér' incatu privesco dorintiele locuitoriloru din fundulu reg. apoi, de nu ne insielamu, romanii ignocrati cá natiune se privesco si aici numai cá casenii facia cu domnií sei, tocma dupa cum veduramu, si adresele dietei Ungariei facute numai in numele maghiariloru, cá cum numai ei ar' avé dreptu a tractá despre tiéra, ér' natiunile celelalte se privesco de alta a 2-a categoria, care se intre in tocmeála si conventiune cu densii cá domai de man'a 1. cá singuri proprietari ai tieriei. — Est'a e balsamulu dreptului istoricu, care inainte de tóte trebeu studiatu cu subtilitate si apoi rectificatu déca se póte prin convictiuni spre concordia si fericioarea patrisi, care toti o dorimu. —

Dreptulu de reuniune, déca ne vomu sci folosi de densulu, elu ne va pune in pusetiune a trage cate o dunga preste falsificariile dreptului istoricu. Sciinti'a, care e puterea, ea strabate in aduncimile ascunsuriloru politice si ea singura e, care dotéza pe natiunile cele luminate cu dreptulu, care e tari'a. Deci lumina, lumina, lumina! Academia de drepturi romanésca inainte de tóte, ca dupa usile altora totu impilati si fermecati vomu remané, spre daun'a salutei comune a patriei si recaderea nóstra. —

Cestiunea natiunitatiloru din Ungari'a.

Anu memoratu inainte de est'a (Gaz. Tr. Nr. 87, 1867), ca la deslegarea cestiunii natiunitatiloru insasi comisiunea dietale punendu de base egalitatea de drepturi, in est'a se coprinde individualitatea destinsa a natiunitatiloru diverse, deci precum cu egalitatea de drepturi facare cetatianu se póte bucurá de tóte drepturile politice, asia e de aplecatu aceea si la individualitatile natiunitatiloru diverse.

Aceste suptu corón'a Ungariei facu la numeru, chiaru dupa computarea ungariloru, cu 1,407 456 de suflete mai multu de catu ungarii si asia firesce merescu egalitatea de drepturi natiionali facia cu connatiunitatile loru. Acésta cestiune fiindu acum caus'a cea mai momentósa, cá dela care depinde si eórtea natiunitatiloru diverse si fericioarea patriei, e de lipsa se ne deprindemu cu ea mai de aprópe.

Inainte de tóte vine de intrebato, ce avemu de intielesu prin cestiunea natiunitatiloru?

Natiunea care forméza unu statu, e factore de sine la scopulu aceluia. Unde dara statulu sta din mai multe natiunitati egalu indreptatite, acolo factori la scopulu statului sunt aceste dimpreuna. Deci cestiunea natiunitatiloru e coprinsulu relatiuniloru, cari sunt de infintiatu intre natiunitatile diverse cá factori ai statului.

De aici urméza 1) ca trebile statului sunt de pertractatu si de asediatu prin natiunitatile diverse dimpreuna, cá factori egali; 2) ca pre ésta cale e de deslegatu si cestiunea natiunitatiloru. Esta din urma cu atatu mai vortosu, ca déca aceea e dreptu asiediarea relatiuniloru intre membri egali, aceli toti intru una forma au de luat parte la ea, s'en egalitatea natiunale vine recunoscuta in principiu*) si denegata in facta.

Loculu competentu unde se pertracta si se asiedia trebile statului e diet'a. Ci diet'a presinto a Ungariei e infintiatu dupa legi, prin cari singura natiunitatea ungarésca e recunoscuta de factore alu statului. De si sunt dara la aceea insi de alte natiunitati, aceli nu sunt reprezentantii acestora cá ai unoru factori de statu. Deci cá cestiunea natiunitatiloru se se deslege prin diet'a Ungariei dupa firea causei, precum cu egalitatea de drepturi natiionali tóte trebile de statu, — vine tiér'a de impartitu in giuruu alegatórie de reprezentanti dupa natiunitati, si reprezentantii asia alesi se decida asupra acelei.

Est'a despre modulu deslegarii cestiunii natiunitatiloru.

Obiectulu acelei se determina prin scopulu statului, la care natiunitatile dimpreuna au se concura. Acést'a sta in aperarea statului si fericioarea cetatianiloru. Ramoile aceste sunt amendóue impreunate in man'a guvernului statului, care dara cá organulu poterii esecutive e de infintiatu din insi proportionatu din natiunitatile diverse.

Aperarea statului e in contra inimiciloru straiici, si in intru spre securitatea personalu si a averiloru. Ce se tiene de ceea, tenerii din tóte natiunitatile intru una forma se inrola la armata, si asia aici egalitatea e deplina. Ci déca se póta greutatea intru una forma, si drepturile cari potu fi impreunate cu aceea, sunt se fia comuni. Deci la institutele militari, fara cari unu statu nu póte fi, elevii sunt de susceputu in proportiunea natiunitatiloru.

Securitatea interna, in intielesu largu luata, se mediuloesce prin organele administrative si juridice. Din acestu respectu tóte tierile se impartiescu in tienuturi mai micoe. La impartirea Ungariei in comitate nu se vede a fi fostu oeva sistema. Parte dara cá individualitatea natiunitatiloru se se adeveréscu, parte pentru inlesnirea in ducerea trebiloru, comitatele sunt de marginitu dupa natiunitati. Au incatu aceste aru fi mestecate, comitii supremi vinu de denumitu dupa majoritate, comitatele de infintiatu si delegatorii de alesi dupa proportiunea na-

*) Nu e romanu care se pronncie acestu sustantivu dupa firea limbei romanesci, ce aréta ca acel'a nu are insusirile recerute de eufoni'a limbei. Noi, déca ni va fi ertatu si usatu asia, 'lu amu forma: pricepu, in plurare: pricepuri, precum adeca din incipio nu dicemu incipiu, ci incepu. Dreptu ca acest'a e verbu, ci terminatiunile verburiloru din timpulu presinte alu modulu indicatiune sunt terminatiuni si de sustantive. —

tiunalitatilor; esta mesura fiind de tinutu si la organele juridice.

Ferocirea cetatanilor, incatu se tiene de statu, se infintia prin scóle si insociri. In Ungaria la redicarea scóloru pana amu nu fú nici una grigia de interesele natiunalitatilor, pana in anii din urma mai ca nici de ale celei unguresci. Aceste cá mediociri ale desvoltarii sufletesci sunt de redicatu cu spesele statului de totu dupa alta sistema, ca se respundia la egalitatea de drepturi natiionali, si asia tóte natiunalitatile amesuratu se aiba scólele sale. — Insocirile in statu constitutiionale sunt libere, pana nu se oponu scopului statului, ce e de intielesu si despre acele insociri, cari aru avé de scopu interesele speciali ale órecarei natiunalitati.

Éca pre esta cale potu fi natiunalitatile din Ungaria lucrátorie dimpreuna la scopulu statului cá factori de statu, prin urmare aceea póte si coprinde in sine deslegarea cestiunii acelor'a, punendu conditionea: unu statu si mai multe natiunalitati reanoscute.

Prin deslegarea acestei cestiuni se nasce, precum se vede, una cauza noua si permanente: caus'a natiunalitatilor, care se ne duca la scopu, poscesce a fi sustienuta si intre margiunile defipte indreptata. Dupa sistem'a guvernarii de amú tóte causele de fire destinsa au despartimentu destinsu la guvernulu statului. Avendu si caus'a natiunalitatilor firea sa propria, se poscesce dara se aiba si aceea despartimentulu seu, care dupa numirile presinti e de numitu: ministerulu natiunalitatilor. De acest'a vinu a se tiené tóte trebile natiunalitatilor, adica cele de scóla, cultura, avere natiionale si politica, la cari cele de lipsa au acestu despartimentu le va asiediá, au la dieta va fi se le susterna.

Pre lunga guvernarea ministerului, care e se fia pieste trebile tuturor natiunalitatilor, se poscesce cá si fiacare natiunalitate destinsu se si duca trebile sale. Aici imi vine inainte ide'a congreselor natiionali. In timpurile privilegielor inalta idea si privilegiulu celu mai pretiatu! Inse potu sustá congresele natiionali facia cu sistem'a parlamentarismului, care de *orendu e infintiatu si in Ungaria?* Cine va alege membri unui congresu, si acel'a pre cine va representá? Poporulu si pre poporu. Ci si reprezentantii la dieta de poporu se alege si pre poporu 'lu representu. Séu congresulu va dá mandate reprezentantilor? Ci mandate cu sistem'a parlamentarismului nu se dau. Au va aduce legi speciali? Ci asia se facu dóne s'au mai multe corpuri reprezentative si legelative in statu. Séu va face representatiuni la dieta? Ci reprezentantii dietali afara de acestu dreptu au si votu decisivu. Se vede, ca congresele natiionali cu sistem'a parlamentarismului nu potu sustá, si asia incatu aru mai fi congrese de aceste, vinu cá institute politice si acele de stersu.

Potu fi la cari esta deducere nu le va placé, ci aceea strinsu urméza din sistem'a parlamentarismului, cu care éra noi nu suntemu in tóte impacati. Inse animele asia sunt fermeceate in Ungaria de ide'a parlamentarismului, ca si sinceritatea intentiunii acelor'a se aduse la indoiéla, cari cutezara la acel'a a se opune. Altminte si dreptu e, ca intre sistemele de statu parlamentarismulu e in sine celu mai perfeptu. Ci noi totu mai perfeptu 'lu amu dorí, ca in acel'a nu se afla legatur'a ce se poscesce a fi intre alegatori si reprezentanti, de unde si nimbulu suveranetatii dietei vine ridiculu, garanti'a statului éra de jocu. Inse fiindu infintiatu, déca sunt cestiunile pendentu de aplecatu dupa densu precum e, pre catu póte fi scutita prin parlamentarismu sórtea patriei, proiectulu despre alegerea reprezentantilor de noi mai susu propusu, asemine garantéza sórtea natiunalitatilor.

Interesele politice ale natiunalitatilor vinu dara de incrediutu reprezentantilor. Ci fara de aceste mai sunt si alte interese: ale scóloru, culturei si averii natiionali. Tóte aceste le recunósce si comisiunea dietale, cari dara déca sunt, se poscescu a fi si grigite, ce fara organe respective nu póte fi. Deci la aceste e de infintiatu cate unu senatu natiionale pentru fiacare natiunalitate, cu locu in centrulu tienoteloru resediute de acele, care se si faca representatiunile sale la ministerulu natiunalitatilor.

Afara de aceste e de intrebare inca usulu limbéi. Limb'a tienénduse de dreptulu naturale, cu egalitatea de drepturi natiionali si unu

insu privatu si fiacare deregatoria se póte folosí de limb'a sa veri unde. Inse incatu se poscesce una limba diplomatica, se vede a fi cuviosu, cá asupra acestei se decida reprezentantii alesi precum amu disu mai susu, incatu se se faca una invoiéla comune, — multumire comuna. — Mr.

Pest'a 4 Ian. (Estrasu din corespundentia particularia.) Dintr'o capitala cá acésta totu ce este mai interesantu in politica puteti citi in foile de aici, numai mi se pare ca in Ardélu nu se prea eitesca foile stangei si ale stangei extreme. Déca ve formati judecat'a numai dupa foile din Clusiu, in care adevéru se desfiguréza oneori fara nici o mustrere de ougetu, apoi dv. niciodata nu veti vedé lucrurile de aici cu ochii limpedi. Se nu credeti la nici unu feliu de promisiuni de ale diuariloru in ponotulu natiunalitatii, éra in politic'a generala a tieriei inca se le consultati numai cum grano salis. Se pare ca in acestu respectu se adoptá si in diaristic'a maghiara macsim'a angliloru, care suna asia, ca diaristic'a natiionala facia cu strainii tooma prin intins'a publicitate se ametiéscu capetele si se intunece situatiunea. Un'a se dica, alt'a se faca. Apoi dóra Dv. sciti, ca in ochii publicistiloru din Clusiu romanii cá si oricare alte adunaturi de ómeni trecu de venetici, cum si totuodata lipsiti de orice simtiu de libertate, in catu se fii silitu a'i face de frica cá se fia liberi*). Numai ei se bucura de monopolulu liberalismului.

Diet'a dupa votarea quotei si a infriosisateloru datorii se proróga (amena) pe unu timpu nedeterminatu. Deputatii ardeleni de origine romana inca au votatu cu „Igen“, pentru cá se se implinésca ceea ce s'a proróguu alegatoriloru, ca déca voru alege la diet'a din Pest'a si nu la cea din Transilvania, voru scapa negesitu de tóte monopoliale si de o mare parte a contributiuniloru.

Inainte cu cateva dile s'a infintiatu abia unu clubu serbu-rutenu-slavu-romanescu, unde s'a facutu o motiune, cá reprezentantii din acésta natiuni se fia in tóte lucrurile solidari. Dintre ardeleni numai dn. canonicu Papfalvi a subscrisu, cá unulu ce n'are a se teme nici de scótere, nici a spera vreo naintare in postu. Ceilalti n'au voitu se si lege manile, éra unii o au si luat'o la sanetós'a. Nous comprenons bien.

Nu se póte sci catu va mai tiené, pana candu Transilvania inoa va mai alege deputati la Pest'a, éra nu la Sibiu séu la Clusiu, speramu inse, ca de ací incolo alegatorii romani voru mai capata si minte politica, pentru cá se nu mai aléga atati amplotiati la dieta, si apoi ce amplotiati! despre carii se scie fórte bine, ca ei voiescu a remané si a nainta in posturi. Toti amplotiati pe cati iati tramisú aici cá ómeni merita tóta stim'a nóstra, dara in politica si inca politica asia periculós'a, nu platescu nimicu. Cine vrea se faca politica trebue se fia facutu studiu multu teoreticu si praoticu, se aiba curagiu firescu, elocentia impunetóre si independentia materiala.

In sinulu natiunei maghiare partit'a democratica ia din di in di o dimensiune totu mai mare; cluburi felurite si gazete cu cate 2-3 pana la 5000 abonati. In catrau merge acea partita? Foile stangei extreme cochetéza cu natiunalitatile, pentru cá cu ajutoriulu acestora se si póta resturna pe ministerulu de acum. Romanii inse aru face fórte bine, déca nu s'aru amestea in certele altora, ci se remana statornici pre langa cunoscutele loru proteste, carora de siguru le va vení timpulu.

Ministrulu Braténu a petrecutu aici mai o septemana. Dsa avuse misiunea la puterile garante a lucra pentru desfiintarea jurisdictiunei consulari. Aici dn. Braténu avú convorbire cu min. gr. Andrassy nu numai in cestiuni de vecinatate internatiionale, ci si in cestiunea natiunei romanesce, cu care pre catu scimu, Ecs. Sa este tocma pre atata de nemultumitu, pre catu sunt si romanii desgustati din adenculu sufletului loru. Convorbirile dlui Braténu cu Pulszky, Hollán, Klapka, gr. Károlyi Ede s'au intorsu mai multu numai asupra calei ferate linia Temisioá'a Orsiova-Turnu Severinului-Craiova. Resultatulu convorbiloru nu'lu sciu. Aduu ca 5-6 romani inca au avutu intalnire cu dn. Braténu, dupa care inse dea ar' fi remasu fórte desgustatu, pentru ca unulu din ei credendu

*) Vedi „Kol. Közlöny“ din 4 Ian. a. c. —

dóra ca are a face cu vreunulu din acei doi redactori dela Bucuresci, cari amendoi stau in soldulu episcopului Scribanu si prin urmare in alu Rusiei, au inceputu a mesteca cu grosulu trebile confesiionali in caus'a nóstra natiionala, ia tienutu prelegere despre episcopii „uniati“ si alte fecarii mai multe. Dupa aceea dn. Braténu a intrebatu pe altii, ca ce vorbe au fostu acelea dela unu omu de 50 de ani? Vorbe de claca, insinuatiune machiavelistica. Romaniloru cari aflara despre acestu casu le a fostu cu atatu mai rusine, ca dn. Braténu care cunósce atatu de bine Europ'a si popórale ei, nici macar la maghiarii impartiti in patru confesiuni n'a pututu audi atatea nimicuri, cate audi la noi dela unu singuru omu. O impregiarare a mai surprinsu pe dn. Braténu, ca a vediatu vreo trei deputati romani, cari vorbesou reu romanesce etc. etc. —

— „Pester Journal“ din impartasiri private demne de credintia afla, ca s'a intemplatu de curundu intre ostiile dela granitia rusesce si austriace unu atacu, care ar' fi costatu multe vietu de ómeni. Acésta scire a implutu pe multi de fiori cá cum ar' fi unu prognosticonu amenintatoriu pentru viitoriu. —

CROATIA. Agramu 10 Ian. Dupa atata traganare se deschise eri diet'a Croatiei, primindu provocarea, cá regatul triuntu se reapuce pertractarile intrerupte prin o deputatiune regnicolare cu Ungaria. Invoiéla, care s'a efeptuitu intre ambele parti ale imperiului va fi prim'a conditione in pertractare. „Debatte“ din Vien'a dice, ca ultim'a episoda a dramii, care in restimpu de 18 s'a jucatú asupra Austriei se va fini acum si speréza, ca dupace Croatia au servitu de machina la calculele sistemeloru trecute in Austria spre a se tiené in frenu nisuintele Ungariei, acum intielegerea va urma mai cu inlesnire. Rescriptulu deschiderii dietei e datatu din 20 Oct. 1867. — Va veni si la noi ordinea, numai se ne pregatimu a o folosi cu demnitate si puteri unite. —

AUSTRIA INFER. Vien'a 6 Ian. Ministerulu imperialu de fin. consta afara de presidiu dintr'unu siefu de sectiune Reisinger, altu siefu de sect. pentru bugetu Lackenbacher, pentru datorie de statu seor. min. Salzman, pentru pensii militari si externe sief. de s. Uffenheimer si apoi despartimentulu pentru Ungaria. —

Delegatiunile nu se voru coaduna inainte de 20 Ian. pana candu nu se voru intruni bugetele. Pertractarile italiene francesse pentru reinnoirea conventiunii din Sept. dupa scirile sosite la Vien'a, suntu pe finite. —

Ministrii cislaitani se dechiarara catra subordinatii sei imediati, ca voru lucra numai pe bazea constitutiunii si ii provóca, ca in acestu spiritu se incépa si se lucre. —

Cronica esterna.

RUSIA. Sub decursulu intregului anu trecutú nu au incetau reportarile despre pregatirile Rusiei spre a apuca inainte la resolvarea causei orientului. Tramisau totu felulu de ajatoriá semintieloru slave, bulgare si la Greci'a pentru cá se sustiena insurectiunea inceputa in Bulgaria, care inca totu mai are culousiulu seu in muntii Balcanului, — si resbelulu candiotiloru, cari inca nu s'a pusu capetu, spre a incuragia semintiele slavice, dupa ce tienú ecspozitiunea etnografica, la care luara parte tóte semintiele slave din Europ'a, apoi formá Rusia si unu comitetu cu ministrulu de cultu in frunte pentru respandirea literaturii nationale slavice intre tóte semintiele respective din Europ'a. Facia cu Port'a osmana, dupa ce in societate cu oelalalte poteri Europene o provocara la multumirea popóloru prin institutiuni favorítorie relegei si natiunalitatii loru, in fine Gorciacoffu min. de ecsterne alu Rusiei tramise si o finale dechiaratiune la solulu seu pentru Pórta, in care arnuca tóta responsabilitatea mai departe pe gutulu Portii, care nu se iduplecá a primi amesteculu de strainu in causele ei interióre. Apoi acum conohiamá Rusia pe solulu de langa Pórtá Ignatieff si pe d. de Budberg dela Parisu la Petersburgu. „Ind. Belgica“ reportéza acum, ca scopulu acestei chiamari e intielegerea pentru caus'a orientala si primirea instructiuniloru respective, fienduca Rusia redimata in puterea s'a si in aliantia cu Prusia si semintiele resp. vre a loa o pusetiune pe facia si seriós'a facia cu turculu si cu tóte poterile, care protegéza pe Turci'a. Acum se

Varietati.

afia Rusi'a cá Eroule între respantie, séu a lua pe facia ajutarea conationalilor sei din Turci'a prin formari de comitete, inrolari de voluntari, bani, arme si a face cá ei cu totii se se emancipeze, miinlocindu dela puteri neutralitate in caus'a orientala, séu se apuce arm'a pe facia spre a pune capetu resolvirei causei orientale in aliantia cu Prusi'a si Itali'a silindu pe celelalte puteri la stricta neutralitate. Acésta cale are partit'a cea mai sanginica in tóta Rusi'a, si dupa „Invalidu rusescu“ chiaru si imperatulu Alecsandru e de acésta parere, in catu si-ar' fi espri-mata incredintia, ca in primavéra resbelulu orientalu va prorumpé. Cassele rusesaci suntu provisionate cu milióne, banc'a de statu dispune preste sum'a de 50 mil. in auru si 70 alte mil. din imprumutele de mai nainte; nervulu resbelulu, paralele nu voru retiené pe Rusi'a retrasa dela una intreprindere cá acésta; apoi de armatu inca se arméza necontentitu. Rusi'a nu crede, cu caus'a orientala se póte resolta fora resbelu, si de acea nu astepta, pana candu Austri'a si Franci'a se voru arma si ingradi de aliantie; apoi pe Austri'a constitutionale o prive-sce si periculósa influintii rusesci in Principa-tele dunarene si la cóstele sale, ér' pe Prusi'a in incordarilo sale de unificare Germaniei o crede si o tiene de fidela aliata interesata a face confusiune si a impinge pe Austri'a la una destramare, care i diace pe anima. -- Amu dori se nu fia adevérata nici scirea diurnalulu pe-stanu, despre ataculu între cavalerie la margi-nile galitiane austriace-ruse. -- Cu tóte aceste nu se crede cá Prusi'a se fia de acordulu Rusiei si in caus'a orientala, de si s'ar folosi de alian-ti'a ei in favórea unificarii Germaniei. Anulu incepe cu porniri serióse si cu incurcari, la care nu lesne se potu prevedé rezultatele. —

ITALIA. Min. prim. Menabrea i a suc-cesa a compune unu ministeriu. In Franci'a s'a demandatu revisiunea marinei in timpu de érna. In Angli'a feniéerii s'au mai oatránitu si publicara memorande si prochiamári. Turci'a e in perplexitate, ca candotii ér' le jóca festa. Muntenegrenii stau gata sei lua cu arma unu portu, déca nu vré se le dè Turci'a si cá ante-postu alu Rusiei va da primulu semnalu la res-belulu orientalu. Romani'a scie ce are a face, ca Domnitoriulu ei vighiazá si o conduce la mare, fericire si gloria. —

ROMANIA. Bucuresci 10 Ian. n. M. Sa Domnitoriulu Romaniloru nu incetéza a pre-merge cu ecsemplu de benefaceri pentru inal-tiarea publice fericiri a Romaniei, si a indivi-diloru ce póta maretiulu acestu nume. Dupace mai eri facú sacrificia pentru unu institutu de pedagogia de 150 elevi interni, in care se for-méza invetiarii poporulu actu 75 inai, dupace daru 1500 franci pentru capel'a romanésca din Parisu: apoi acum ér' fece unulu dintre cele mai nationale acte de parinte alu patriei, ca con-vocà pe 31 Dec. pe toti pompiarii medalati pentru bravur'a din 1848 in sal'a Ateneului cu copii loru, cá acestia se primésca cate unu micu daru de anulu nou. Se traiésca Domnitoriulu Romaniloru C a r o l u ! comun'a voce a tuturor.

Ministrulu financiarulu.

Pentru anteulu semestru alu anulu viitoru 1868, stabilinduse pretiurile moneteloru de compt-straine, ce au a se lua de norma la operatiu-nele vamale de importu, dupa cumu urméza, inse:

	Lei noi bani.
Franculu	1
Lira italiana	1
Fiorinu efectivu in 20 f. (austria) 2	52
Fiorin efectiv nou (idem) 2	46
Fiorin chartie o. w. (idem) 2	08
Fiorin de Bavaria	2 08
Fiorin de Olanda	2 08
Rubla chartie (asigurati)	98
Rubla argint in banc-note 3	50
Rubla a gint	5
Leul turcescu	23
Talerul curent	3 75
Talerul metalicu	3 33
Marca de banca (banco marca) 1	85
Drahma greca	84
Livra sterling	25
Dolar	5
Colegial	5 19
Se publica spre generala cunoscentia.	
No. 48, 147, Decembre 15. „Tiéra.“	

„Foi'a militaria septemana, din Prusi'a sub rubric'a „observatiuni asupra bataliloru mai, mari“ aduce urmatórele date: in batali'a dela Lipsia se affá 240,000 aliati si, 140000 francesi, laolalta 380000; ostasi, in batali'a dela Wagram 200000 francesi si 140000 austriaci, laolalta 340000, in batali'a dela Solferino 150000 austriaci si 150,000 aliati, laolalta 300000; in lupt'a dela Borodino 130000 francesi si 12000 rusi, laolalta 250000; in batalia dela Belle-Al-liance 40000 prusiani, 65000 aliati si 75000 francesi, laolalta 180000; in batalia dela Sadova (Königgrätz) 220000 prusiani, 200000 austriaci, laolalta 420000 ostasi Prin urmare din bataliile mai susu memorate cea mai mare a fostu cea dela Königgrätz;

Daru pontificalu. Unu prelatu duce imp. Napoleone cá daru dela pontificele romanu o pelaria de auru si sabi'a in forma de cruce, care se indatinéza pontificii romani ale daru numai prinoipiloru acelora, cari au meritatu de aperarea scaunulu pontificalu. Dela monarchulu Franciei Carolu X incóce singuru Napoleone III. primésce acestu daru. —

„C.“ (Programu) pentru serbarea dilei anivers-arie a repansatulu in domnulu, a fericitulu Mecenat eppu Samuilu Vulcanu arangiata in 25 Decembre a. c. in sal'a gimnasiala de mem-bri societatei de lectura a junimei studióse la gim. rom. beisiano. 1. „In planulu celu secretu p. de V. A. executata de orchestru, condusu de P. Geranu st. cl. 8. 2. „Cuventu de deschidere“ de d. conducatoriu G. Lazar. 3. „O domne alu bunatatei“ p. de D. Bolintineanu. es. de chorula vocale, condusu de G. Rudeu. st. de cl. 8. 4. „Biografia lui Samuilu Vulcanu“ de Coriolanu Bradiceanu st. cl. 8. 5. „Bratiulu teu plinu de potere“ p. de D. Bolintineanu es. de orchestru. 6. „Cuventulu divina“ p. de Sionu, dech. de V. Popu st. cl. 6. 7. „Veniti muse o data“ es. de chor vocale. 8. „Disertatiune literaria, despre vietii literarie alu Samuilu Vulcanu de Anto-niu Covaciú st. cl. 8. 9. „Dormiti in pace um-bre“ p. de Andreiu Muresianu rs. de orch. 10. „Catra martirii Romanii“ p. de Andreiu Mure-sianu decl. de E. Sabinu st. cl. 8. 11. „Dor-miti in pace umbre“ p. de Andr. Muresianu es. de chor. vocale. 12. „Cuventu de inchidere, de d. conducatoriu Gavrilu Lazaru. 13. „Meru fu-nebrale“ es. de orchestru. Invitamu cu stima, pe onoratulu publicu, si desfatare nespusa vomu simti, de vomu avé norocire a salutá la serba-rea acestu unu numeru frumosu de ospeti. — Datu in Beisieu 17 decembrie 1867. Gavrilu Lazaru, conducatoriu. Coriolanu Bradiceanu, no-tariu cosp. (S'a produsu intocma?)

(Necrologu.) Ioanu Tomutiú maioru si co-mandanté alu cerculu de intregirea armatei trecú la cele eterne in 18 Decemvre a an. c. in Bi-strictia. Repausatulu s'a nascutu la 1817 in Na-seudu din parinti seraci. Absolvindu scolele normali in Naseudu, deveni cantóru la beserie'a de acolo. Insa la indemnulu fericitulu Marianu pasesi postulu cantórale si pasi pre carier'a mi-litara cá osténu de rendu. Aci apoi fú aplicatu in cancelari'a militara. Descoperindu mai marii lui talentulu seu, ilu tramisera la scol'a militara din Caranseberiu, unde invatiá sciintiele mate-matice. Intorcanduse acasa fú denumitu de ca-detu si docente la scól'a militara din Naseudu. La 1848 ajunse a fi oficiu, si cá atare — dupa servitiu de mai multi ani — fú tramisu la scól'a din Veron'a, unde se pregati pentru statulu ma-ioru (Generalstab), in care nu preste multu a si intratu. Mai tardiu fú denumitu de capitánu de linia, si dupa cativa ani inaintá la rangulu de maioru, si cá atare fú dispusu de comandante alu cerculu de intregirea armatei in Bistri'ti'a. — Osamentele ise petrecura la loculu de repausu in 20 Decemb. la 3 óre dupa am.; oeremoniele funebrale se implenira prin rdsimulu D. Vicariu din Naseudu; laga care au mai asistatu trei pre-oti si doi diaconi. Prof. I. Papiu tienú o cuven-tare funebreale in limb'a romana; ér' la mor-mentu tienú Maosimu Popu un'a si in limb'a germana. La acésta trista solemnitate lvara parte: batalionulu de venatori siostenii din batalionulu alu patrúlea din regimentulu Nederlandia, alu carei comandante a fostu repausatulu, mai de-parte o multime de preoti, amploiatu (din Na-seudu,) asemenea si corulu scolaru cu prof.

Secuiu, cari cu cantarile esecutate secerara lauda chiaru si dela straini. Ce talentu a avutu repausa-tulu si cum l'a folositu, dovedesce inaltiarea lui din pruncu seracu la rangulu de maioru. Fiei tierin'a usiora! —

Bibliografi'a.

Michaiu Vitézulu.

A esitu de sub tiparu de curendu in Bu-curesci: Michaiu Vitézulu condamnatu la mórté. — Drama in trei acte de Dimitrie Bolintiniano. —

— Nrlo 2 din fóia asociatiuni „Transil-vania“ a esitu in 10 Ian. si coprinde: con-tinuarea protocolulu adunarii generale a asocia-tiunii transilvane siédinti'a a 2a; mai incolo ideele fundamentale ale economiei nationale in evulu mediu; o privie fugitiva preste literatur'a romana si lips'a unei istorie critice a literaturii romane de d. Iustinu Popfíu, profesore din Oradea mare, discursulu rostitu in adunarea generala; producte din specialitatea juridica si din cea istorica in limb'a romanésca, din unu catalogu dela 1864 si 1866; publicoarea mem-briloru ordinari noi ai asociatiunii propuesi pen-tru acceptarea loru cá atari.

— **Viatii'a a XII Imperatori de Caju Suetoniu Tranquilu**, traducere din latin'a in limb'a romanésca ilustrata cu notitie de G. I. Munteanu, directoru si profesoru la gim-nasiulu romanu din Brasiovu. Opera premiata si tiparita cu speele dlui grafu Scaurlatu Ro-setti. — Brasiovu, 1867. Pretiulu 4 sfanti. —

— **Geografi'a si istoria evulu ve-chiu**, mediu si nou de W. Püiz, manualu pre-lucratu pentru clasele superióre gimnasiale si reale de Dr. Ioanu G. Mesio'ta, profesoru la gimnasiulu romanu din Brasiovu. Volumulu primu evulu vechiu. Iasi. Editiunea si impr-i-mi'ea societatii Junimea. 1867. —

— Dintre operele Domnulu Dimitrie Boli-ntiniano a esitu de sub presa: si Stefanu Voda celu Berbantu. Dram'a in 4 acte si se afla de vendiare la Redacti'a diariulu „Na-tiunea“ la D. Bolintiniano in Bucuresci. —

— **Alu doilea Apendice la codi-cele romane** coprindeudu constitutiunea, legea electorala, legea gardei oasienesoi, legea desfiintiarei monopolulu tutuului, legea fabri-carii noiei monede nationale, si tóte legele, de-cretele si regulamentele dela 1865 pana la No-vembre 1867, cu anotatiuni, tramiteri si coor-donare de texturi de B. Boerescu. Cu pretiu de 4 sfanti. — Acestu volumu, unicu cu codicele ce s'a publicatu si cu primulu Apen-dice, coprindeu tóte legile in vigóre dela 1859 pana acum. — Se afla de vendiare la D. A. Danielopolu lib'ariu si la tóte librariile din Bu-curesci. —

— **Calendariu** pentru toti ilu-stratu cu 10 portrete ale on. membrii ai socie-tatei literarie si 16 gravuri umoristice. Co-prindeudu necesariile calendarulu, tabel'a re-ductiunei leiloru vechi in noi, o materie catu se póte de variata, prosa si poesie, a esitu de sub tiparu si se afla la librari'a editória: C. Wartha in Bucuresci. — Se vina si incóce. —

Dare in arenda.

In Doboliu (Al-Doboly) se dá in arenda pe 6 ani unu dominiu provedutu cu curia si gradina cu pamentu si de legum; are 300 jugere de aratura si 28 de fenatia, ér' de pasionatu 70 jugere. E numai 2 óre din Brasiovu. —

4 óre de Brasiovu in Miklosvár se afla de datu cu arenda alta mosia de 130 pogóne aretura, 40 jugere de fenatie, 180 jugere de pasiuene, ambe aceste mosie se dau cu arenda pe cate 6 ani unulu dupa altulu.

Acordu in privinti'a pretiulu se póte efectua in in Brasiovu strat'a straielorulu Nr. 185, catulu primu.

1—2 pl.

Cursurile la burra in 14 Ian. 1868 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 73 cr. v.
Augsburg	—	—	118 „ 50 „
London	—	—	120 „ 55 „
Imprumutulu nationalu	—	—	56 „ 60 „
Obligatiile metalice vechi de 5 0/0	—	—	57 „ 40 „
Actiile banculu	—	—	685 „ — „
„ creditulu	—	—	184 „ — „